

De ingrepen op een boom die aan een stedenbouwkundige vergunning onderworpen zijn

U

Vade-mecum

urban
.brussels

Kunstberg 10-13
Brussel 1000
info@urban.brussels
+32 (0) 2 432 83 00

1 De ingrepen die aan een stedenbouwkundige vergunning onderworpen zijn

Artikel 98, § 1, 8°, van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO) bepaalt dat een stedenbouwkundige vergunning is vereist voor volgende handelingen en werken aan hoogstambomen :

- de boom vellen ;
- de boom verplaatsen ;
- of elke ingreep die de overleving van de boom in het gedrang kan brengen (zoals de radicale snoei, zie punt 1.5).

Artikel 98, § 1, 8°/1 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening voorziet bovendien dat een stedenbouwkundige vergunning is vereist om het silhouet te wijzigen van een boom die is ingeschreven op de bewaarlijst, bedoeld in artikel 207, een zogenoemde 'opmerkelijke' boom dus.

Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 november 2008 tot bepaling van de handelingen en werken die vrijgesteld zijn van een stedenbouwkundige vergunning, van het advies van de gemachtigde ambtenaar, van de gemeente, van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, van Brussel Mobiliteit, van Leefmilieu Brussel, van de overlegcommissie, evenals van de speciale regelen van openbaarmaking of van de medewerking van een architect, zoals gewijzigd door het besluit van 17 maart 2022, het 'besluit van geringe omvang' genoemd, voorziet **VRIJSTELLINGEN VAN DE STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING** of **PROCEDURELE VRIJSTELLINGEN** voor bepaalde handelingen en werken en mits de naleving van bepaalde voorwaarden.

Indien enkel **PROCEDURELE VRIJSTELLINGEN** worden voorzien, blijft een stedenbouwkundige vergunning vereist, maar mag deze laatste worden afgegeven zonder dat tot bepaalde procedurele handelingen moet worden overgegaan, zoals het openbaar onderzoek, de overlegcommissie of het advies van bepaalde besturen en instanties, zodat ze sneller en op een eenvoudiger wijze kan worden bekomen dan een vergunning die deze vrijstellingen niet geniet.

! Controleer, vooraleer tot werken over te gaan, of je goed het voorwerp uitmaakt van een beschermingsmaatregel, want deze kan een impact hebben op het type vrijstelling en op de voorwaarden die van toepassing zijn.

! In principe zijn de vrijstellingen van stedenbouwkundige vergunning en de procedurele vrijstellingen, voorzien in het besluit van geringe omvang, enkel van toepassing indien de geplande handelingen en werken geen enkele afwijking inhouden van een bestemmingsplan, van een stedenbouwkundige verordening of van een verkavelingsvergunning.

1.1. Wat is: een hoogstamboom ?

Het begrip 'hoogstamboom' wordt als volgt gedefinieerd in het besluit van geringe omvang: "*boom waarvan de stam op 1,50 m van de grond een omtrek van minstens 40 cm heeft en die ten minste 4,00 m hoog is.*"

1.2. En concreter : Planten ?

WELKE REGELS MOETEN WORDEN NAGELEEFD ?

De regels met betrekking tot de plantafstand ten opzichte van het naastliggende terrein staan voortaan in het nieuwe Burgerlijk wetboek (artikel 3.133 van Boek 3) en niet langer in het Veldwetboek. Deze nieuwe

regels zijn van toepassing op de situaties die na 1 september 2019 zijn ontstaan.

Een boom die minstens twee meter hoog is, ongeacht of het een hoogstamboom is of niet, dient op twee meter van de scheiding tussen de percelen te staan (afstand te rekenen vanaf het midden van de stam van de boom). Voor de andere beplanting geldt de afstand van 50 cm.

Er worden twee uitzonderingen voorzien, met name :

- de situatie waarin betrokken partijen een contract hebben gesloten waarin anders wordt overeengekomen ;
- de situatie waarin de beplantingen al meer dan dertig jaar op dezelfde plaats staan.

De sancties die in lid 2 van deze bepaling zijn opgenomen, zijn het vellen of snoeien van de betreffende boom, onder voorbehoud van rechtsmisbruik. De buur kan evenwel niet de rooiing vragen indien de boom niet hoger reikt dan de afsluiting.

Een gemeente kan via haar gemeentelijke stedenbouwkundige verordening (GemSV), een bijzonder bestemmingsplan (BBP) of een verkavelingsvergunning (VV) bepaalde voorschriften opleggen met betrekking tot bv. de plantafstand of de keuze van de soort.

Vraag hierover inlichtingen op de dienst Stedenbouw van je gemeente alvorens hoogstambomen te planten.

IS EEN STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING VEREIST ?

× NEEN

→ **TENZIJ** de ruimte waarin men de boom wil planten, deel uitmaakt van een beschermd of op de bewaarlijst ingeschreven goed.

1.3. En concreter : Vellen ?

IS EEN STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING VEREIST ?

V JA

Om een hoogstamboom te vellen is een stedenbouwkundige vergunning nodig.

→ Er worden evenwel **VRIJSTELLINGEN VAN DE STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING** voorzien in volgende situaties :

- Indien de boom dood is of aan het wegwijnen is en hij zich buiten groengebied met hoogbiologische waarde, groene zone en Natura 2000-gebied bevindt ;

! Indien de te vellen boom zich bevindt in groengebied met hoogbiologische waarde, groene zone of Natura 2000-gebied en/of op gevrijwaarde delen van een beschermd of op de bewaarlijst ingeschreven goed, is een stedenbouwkundige vergunning vereist. De aanvraagprocedure voor deze vergunning kan desgevallend **PROCEDURELE VRIJSTELLINGEN** genieten.

- Indien het vellen in overeenstemming is met de toepassing van een beheerplan of – verordening, aangenomen in uitvoering van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud, of van een plan van aanleg in toepassing van het Boswetboek.

! Indien de te vellen boom zich bevindt op gevrijwaarde delen van een beschermd of op de bewaarlijst ingeschreven goed, is een stedenbouwkundige vergunning vereist. De aanvraagprocedure voor deze vergunning kan desgevallend **PROCEDURELE VRIJSTELLINGEN** genieten.

1.4. En concreter : Verplaatsen ?

IS EEN STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING VEREIST ?

V JA

Om een hoogstamboom te verplaatsen is steeds een stedenbouwkundige vergunning vereist.

→ In deze situatie wordt geen enkele vrijstelling voorzien.

1.5. En concreter : Snoeien ?

WAT HOUDT HET SNOEIEN IN ?

Bij het snoeien wijzigt het silhouet of de aanblik van een boom.

Het besluit van geringe omvang definieert twee verschillende begrippen :

- De onderhoudssnoei van een hoogstamboom : *“snoeihandelingen die het voortbestaan van de boom niet in gevaar brengen en die gericht zijn op het regelmatig snoeien van een boom, met uitzondering van grondige snoei, teneinde de oorspronkelijke omvang, vorm en groei­kracht van de boom te behouden, door dode of zieke takken van de boom af te zagen en door enkele van zijn gezonde en levende takken af te zagen, op voorwaarde dat :*
  - *de gezonde en levende afgezaagde takken een omtrek van niet meer dan 22 cm hebben ;*
  - *OF de snoei niet leidt tot de verwijdering van meer dan een derde van de boomkruin verdeeld over heel de kroon ;*
  - *EN de snoei het silhouet van de boom niet verandert indien de boom waarop de snoei betrekking heeft, een opmerkelijke boom is.”*
- De grondige snoei van een hoogstamboom : *« de snoeihandelingen die het voortbestaan van een boom in gevaar kunnen brengen, zoals koppen, omzagen, sluiten, kroonverkleining, afsnijden van gesteltakken, aanpassingssnoei met verwijdering van een begrensd deel van de kroon om de kroon aan de plaatselijke omstandigheden aan te passen, omvormingssnoei waarbij de vorm van de kroon of de structuur en/of de samenstelling van de boomvegetatie ingrijpend wordt gewijzigd. »*

IS EEN STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING VEREIST ?

V JA

Een stedenbouwkundige vergunning is vereist voor elke ingreep die het voortbestaan van de hoogstamboom in gevaar kan brengen.

→ Er worden echter **VRIJSTELLINGEN VAN DE STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING** voorzien, wanneer het gaat om de onderhoudssnoei van de bomen zoals hoger gedefinieerd.

V JA

Om een hoogstamboom grondig te snoeien is een stedenbouwkundige vergunning nodig.

→ Niettemin kan de aanvraagprocedure voor de vergunning voor dergelijk snoeiwerk desgevallend **PROCEDURELE VRIJSTELLINGEN** genieten.

WELK TYPE VERGUNNING ZAL WORDEN AFGEGEVEN ?

De stedenbouwkundige vergunning die in dit kader wordt afgegeven, zal een stedenbouwkundige vergunning van beperkte duur zijn voor maximum een jaar. Het is de bedoeling te voorkomen dat de houder van een dergelijke stedenbouwkundige vergunning deze vergunning meermaals gebruikt voor dezelfde boom : bij elke grondige snoei van een hoogstam is een nieuwe aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning noodzakelijk opdat de vergunningverlenende instantie kan nagaan of het snoeien volgens de regels van de kunst is gebeurd en niet leidt tot de dood van de boom.

1.6. En concreter : De wijziging van de bodem rond de boom ?

WAT HOUDT DE WIJZIGING VAN DE BODEM ROND DE BOOM IN ?

De wijziging van de bodem rond de boom houdt elke ingreep in die de samenstelling van de betreffende bodem kan wijzigen of die een impact kan hebben op het wortelstelsel of op de wortelhals.

IS EEN STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING VEREIST ?

V JA

In bepaalde gevallen.

→ Niettemin kan de aanvraagprocedure voor de vergunning voor dergelijk wijzigingen desgevallend **PROCEDURELE VRIJSTELLINGEN** genieten.

Bepaalde bodemwijzigingen kunnen het voortbestaan van de hoogstamboom in gevaar brengen wanneer ze plaatsvinden binnen een bepaalde perimeter rond de boomstam. Om die reden zijn ze aan een stedenbouwkundige vergunning onderworpen.

Het gaat met name om volgende wijzigingen : de wijziging die plaatsvindt binnen een perimeter rond de boom die overeenkomt met 4 keer de diameter van zijn stam gemeten op een hoogte van 1,50 m, zoals het ondoordringbaar maken van de grond, bodemverdichting, afgraven van de bodem tot een diepte van meer dan dertig centimeter, overbelasting van de bodem tot boven het niveau van de bodem vóór de werkzaamheden, afgraving of opvulling die leidt tot het afsnijden van de wortels of het ingraven van de wortelhals.

WELK TYPE VERGUNNING ZAL WORDEN AFGEGEVEN ?

De stedenbouwkundige vergunning die in dit kader wordt afgegeven zal een stedenbouwkundige vergunning van beperkte duur zijn voor maximum een jaar. Het is de bedoeling te voorkomen dat de houder van een dergelijke stedenbouwkundige vergunning deze meermaals gebruikt voor eenzelfde boom.

2 De gevolgen van een onregelmatige ingreep op een boom

De uitvoering van ingrepen op een hoogstam zonder vergunning terwijl deze vereist is, of zonder naleving van de voorwaarden om een **VRIJSTELLING VAN DE STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING** te genieten, vormt een stedenbouwkundige inbreuk.

3 De documenten die in het kader van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning moeten worden ingediend

De documenten die in het kader van de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning moeten worden ingediend, worden opgesomd in het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 december 2013 tot vaststelling van de samenstelling van het dossier van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning.

In de artikelen 5 en 6 worden de documenten opgesomd die bij elke aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning moeten worden ingediend.

De artikelen 42 tot 44 bepalen de specifieke documenten die dienen te worden bezorgd bij een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning voor een ingreep op bomen gelegen buiten de weg.

De artikelen 49 tot 51 bepalen de specifieke documenten die dienen te worden bezorgd bij een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning voor een ingreep op bomen gelegen aan de weg.

Met betrekking tot de grondige snoeiwerken dient op de foto's van de fotoreportage, ingediend bij de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning, de omvang van de grondige snoei te worden aangegeven.

Ten slotte, met betrekking tot de werken waarbij de grond rond de boom wordt gewijzigd, dienen ook de artikelen 45 tot 48 te worden toegepast, als aanvulling bij de artikelen 42 tot 44 of 49 tot 51 van het besluit.

! De informatie in het huidige vademecum is niet volledig. Er wordt verwezen naar de teksten van de betreffende ordonnanties en besluiten voor de voorwaarden die in elke situatie van toepassing zijn.